

1 Korintiërs 9:22b – Worden als een ander

p>

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: Opwekking 502 (Jezus, ik wil heel dicht bij U komen)

Stil gebed

Votum en vredegroet

Zingen: Psalm 97 : 1, 3 en 5

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: 1 Korintiërs 9 : 15 – 27

Zingen: GKB Gezang 121 : 4, 5 en 6

Preek over 1 Korintiërs 9 : 22b

Zingen: Opwekking 268 (Hij kwam bij ons, heel gewoon)

Kinderen terug

Kinderlied: 'Alle kinderen mogen komen'

Lezen wet (Galaten 5 : 13 – 26)

Zingen: Gebed voor de koning (melodie: vreugde, vreugde, louter vreugde)

Gebed

Collecte

Zingen: Psalm 45 : 1 en 6

Zegen

Preek: Worden als een ander

Inleiding

dia1 – zwart

‘Zo zijn onze manieren.’

Ken je dat zinnetje?

Het komt uit een kinderliedje,

‘tussen Keulen en Parijs’.

En iedereen die mee wil gaan,

‘die moet onze manieren verstaan.’

Manieren, iedereen heeft ze.

En iedereen heeft weer andere manieren en gewoonten.

Als je ergens te gast bent, dan moet je je daar maar aan aanpassen.

Toen ik voor het eerst bij mijn schoonouders kwam,

merkte ik pas goed hoe veel eigen manieren ik had.

dia 2 – suikerbrood

Dat zit echt in de kleinste dingetjes.

Bijvoorbeeld bij de lunch.

Ik ben gewend het lekkerste tot het laatst te bewaren.

Dus is er suikerbrood of een kerststol

(of een paas- of pinksterstol, hoe je het maar wilt noemen)

dan is dat het laatste wat ik pak, als een soort toetje van de lunch.

Bij mijn schoonfamilie is dat juist andersom:

je begint daar juist mee.

Maar ja, toen ik dat doorhad, was het suikerbrood natuurlijk al op...

Gelukkig kreeg ik op zondag wel gewoon soep!

dia 3 – oosters eten

Iedereen heeft weer andere gewoontes.

En je kunt je nog veel grotere verschillen voorstellen.

Ga maar eens eten bij iemand uit bijvoorbeeld het Midden-Oosten...

Dan ervaar je echt een cultuurshock!

En je moet je maar aanpassen,

want zo zijn de manieren daar nu eenmaal.

dia 4 – koningslied

Ook Nederland heeft zijn manieren.

Het officiële koningslied, waar afgelopen week zoveel gedoe over was,

is een typisch Nederlands lied.

Of we het nu willen of niet...

In het hele lied komt gelijkheid naar voren.

Zelfs de koning moet eraan geloven: hij is gewoon 'je' en 'jij'.

Zo gaat dat in Nederland.

Volgens het lied staan we zij aan zij, met de schouders naast elkaar.

Iedereen is welkom in ons midden, het maakt niet uit tot welke God je bidt.

Want iedereen is gelijk.

Iedereen mag ook zijn mening hebben.

Daarom gaat het in het lied ook over de miljoenen coaches.

En dat hebben de schrijvers gemerkt,

want iedereen had een mening over het lied...

Ook dat is heel Nederlands.

Iedereen is gelijk, dus we accepteren geen gezag.

Als we iets niet mooi vinden, dan doen we gewoon niet mee.

Dat een paar bekende Nederlanders hebben meegewerkt,

dat zal wel waar wezen,

maar daarmee is het nog niet een goed lied.

We weten het allemaal beter...

Zo zijn onze manieren.

1. Jezus past zich aan

dia 5 – liefde ontvangen

Over manieren gaat het ook in dat bijbelgedeelte.

Paulus schrijft over hoe hij zich steeds heeft aangepast aan de manieren van anderen.

Voor iedereen is hij wel iets geworden.

Daar zit voor ons een opdracht in,

maar dat is niet het eerste waar ik het over wil hebben.

Daar zou het namelijk zo doenerig van worden.

Maar waar het hier allereerst om gaat is de liefde van Jezus.

Die liefde heeft gevolgen, daar zal ik het zo ook over hebben,

maar laten we die liefde eerst maar gewoon ontvangen.

dia 6 – God past zich aan de mens aan

Paulus past zich aan anderen aan omdat hij geïnspireerd is door Jezus.

Als er iemand is van wie je kunt zeggen dat hij zich heeft aangepast,

dan is het Jezus wel!

Een Jood die zich aanpast aan een Griek,

of een Nederlander die zich aanpast aan een Chinees,

vergeleken bij Jezus stelt het niet zo veel voor.

Hij is God die zich aan ons, mensen, aanpast.

God die mens is geworden.

dia 7 – Fil 2

Jezus is iemand die voor iedereen wel iets is geworden.

In Filippenzen 2 staat dat heel mooi:

'Jezus nam de gestalte aan van een slaaf en werd gelijk aan een mens.'

Jezus bleef zich steeds maar aanpassen.

Met tollenaars ging hij eten,

terwijl hij met de Farizeeën theologische discussies voerde in de tempel.

Waar hij ook was, met wie hij ook te maken had,

nooit gedroeg Jezus zich uit de hoogte.

Hij wilde met mensen omgaan op hun eigen manier.

dia 8 – elke cultuur

Jezus is niet gebonden aan bepaalde manieren en gewoonten.

Het evangelie past juist in elke cultuur.

Het botst trouwens ook op elke cultuur, maar daarover straks.

Maar in elke cultuur kan Jezus binnenkomen.

Ook in Nederland waar iedereen gelijk is aan elkaar.

Ergens past dat zelfs heel goed bij Jezus:

hij was geen leider die op zijn strepen stond,

maar juist iemand die anderen diende.

dia 9 – jezelf blijven

Jezus komt naar je toe waar je bent,

dat is hier het mooie nieuws.

Je hoeft geen Jood te worden, of Griek, om christen te zijn.

Je mag gewoon Nederlander blijven.

Voor Jezus maakt het niet uit wie je bent.

Of je nu van het platteland komt, of uit een stad,

of je uit een rijk milieu komt, of juist niet,

of je een liefhebber bent van klassieke muziek, of van techno,

of je nou theoloog bent, of niet eens kunt lezen.

Je mag daarin gewoon jezelf blijven.

Want Jezus wil zich met liefde aan je aanpassen.

Ook als je christen bent, mag je eigen manieren houden.

Je mag Nederlander blijven, of Fries.

En je hoeft ook echt niet opeens een trouwe Nederland-zingt kijker te worden.

Want Jezus past zich aan.

2. Aanpassen aan de naaste

dia 10 – ook voor ons

Paulus heeft een voorbeeld aan Jezus genomen.

Hij zegt: als Jezus zich aanpast, dan doe ik dat ook!

Maar dat is Paulus.

Waarom zou elke christen dit moeten doen?

Ik snap die vraag wel, maar ik zou hem graag omdraaien:

waarom zou je dit als christen niet doen?

Als je God liefhebt en mensen liefhebt, dan wil je dit toch ook?

Paulus bedoelt het echt als een opdracht.

In het volgende hoofdstuk schrijft Paulus:

‘ik zoek niet mijn eigen voordeel, maar dat van alle anderen, opdat ze worden gered.

Dus volg mij na, zoals ik Christus navolg.’

Je aan anderen aanpassen, is dus een kwestie van Christus volgen.

Wil je hem volgen, dan hoort het er gewoon bij.

dia 11 – Jood en Griek

Daarom past Paulus zich aan.

Als hij bij Joden is, begint Paulus altijd vanuit het Oude Testament.

Hij weet wat voor vragen ze hebben en wat ze belangrijk vinden.

Daarom houdt hij zich dan ook aan de Joodse wetten over bijvoorbeeld feesten en de sabbat.

Paulus wil geen aanstoot geven.

Maar als hij bij Grieken is, dan past hij zich daaraan aan.

Hij probeert dan een gesprek aan te knopen over de Griekse filosofie.

Hij leeft als een Griek en verdiept zich in wat de Grieken bezighoudt.

Door op deze manier nederig te zijn,

probeert hij mensen voor Christus te winnen

in plaats van hen van zich te vervreemden.

dia 12 – Nederlanders

Willen we mensen Gods liefde bekend maken,

dan zullen we ons ook steeds moeten aanpassen.

Dan moeten we Nederlander voor de Nederlanders zijn.

En in een land waar gelijkwaardigheid zo belangrijk is,

zullen we mensen nooit het gevoel mogen geven dat we ons beter voelen.

dia 13 – vlaggetjes

Dat aanpassen kan in hele kleine dingen zitten.

Misschien is het bij je in de straat met een WK voetbal

de gewoonte om vlaggetjes op te hagen.

Je aanpassen betekent dat je dan daar ook aan meedoet,

ook al haat je voetbal.

Maar pas je je niet aan, dan hebben mensen het al snel over jou

als die christen die nooit eens ergens aan meedoet.

dia 14 – luisteren

Het betekent ook dat als je iemand wilt vertellen over God, je goed luistert.

Anders krijg je iets als:

‘Jezus is het antwoord, wat was je vraag ook alweer?’

Luister liever naar wat iemand echt bezighoudt.

Je aanpassen betekent dat je naast iemand gaat staan

en naar zijn verhaal luistert.

dia 15 – koekhappen

Ik hoop dat Willem Alexander ook zo'n koning wordt,

die nederig blijft en het volk niet op een afstand zet.

Een koning die gewoon Nederlander onder de Nederlanders is.

Misschien vindt hij dat hele koningslied ook maar niets,

en wordt hij moe van al die lintjes doorknippen

en het eindeloze koekhappen op koninginndag.

Maar dat maakt niet uit: hij past zich aan.

3. De naaste als doel

dia 16 – niet voor zelfbeeld

Jezelf aanpassen, worden als een ander, dat heeft iets gevaarlijks.

Want als je het vanuit een verkeerd motief doet,

dan ga je daar helemaal aan onderdoor.

Helaas gebeurt dat veel te veel: aanpassen op een ongezonde manier.

Je vergelijkt jezelf eindeloos met anderen,

en vergeleken met hen ben je maar saai, lelijk, dom en onhandig.

Je wilt dan als iemand anders worden omdat je ontevreden over jezelf bent.

Je moet veranderen zodat je positiever over jezelf kunt denken.

Wat trouwens een hopeloze onderneming is.

dia 17 – de ander

Je aanpassen zoals Jezus dat deed,

dat doe je niet voor een beter zelfbeeld.

Je doet het niet voor jezelf, maar juist voor een ander.

Jezus zorgt wel voor jou,

dat geeft ruimte om je ook aan anderen te geven.

Om je tot slaaf te maken.

Dat is dus wat Paulus doet.

Het hele hoofdstuk gaat over Paulus' manier van leven.

Sommige mensen denken dat Paulus het evangelie alleen maar vertelt

om er zelf beter van te worden.

Alsof Paulus er rijk van geworden is...

Nee, Paulus heeft nooit om geld gevraagd.

Het ging hem niet om zichzelf.

Dat is maar een voorbeeld van hoe Paulus leefde.

In alles wilde hij zich richten op anderen.

Zich aanpassen aan de gewoonten en manieren van anderen.

Liefde voor anderen, waar we het vorige week over gehad hebben,

staat in Paulus leven helemaal centraal.

dia 18 – winnen voor Christus

Uiteindelijk is het zijn doel om mensen te winnen voor Christus.

Niet omdat Paulus graag een succesvolle evangelist wil zijn, die kan opscheppen over hoeveel mensen hij al bekeerd heeft.

Dat kan hem echt niets schelen.

Maar mensen kunnen hem wel schelen!

Hij heeft iets gevonden, de liefde van Christus, en dat gunt hij aan anderen.

Daarvoor wil hij alles wel doen.

De ander, daar gaat het dus om.

Liefde voor mensen die Christus' liefde nog niet kennen.

dia 19 – Willem Alexander

Ik ga nog weer even terug naar dat koningslied.

Het valt me op dat het daarin ook heel sterk om de ander gaat:

'ik zal naast je blijven staan', 'ik behoed je voor de storm'.

Het is onduidelijk of we dit naar de koning zingen,

of dat hij dit naar ons zingt, maar dat maakt ook niet uit.

Het zijn natuurlijk ook hele grote woorden,

maar het past wel heel goed bij wat Paulus zegt: ik wil alles voor je geven.

Ik hoop dat we inderdaad zo'n koning krijgen, die alles voor ons wil doen.

Nee, hij is God niet.

Maar ik hoop dat hij in zijn koningschap wel Gods liefde wil

weerspiegelen.

Dat ook hij door geloof en liefde gedreven wordt.

4. Volgens Christus' wet

dia 20 – wet Christus als grens

Je aanpassen aan anderen, dat is mooi.

Daarin kun je iets van Jezus' liefde laten zien.

Maar dat betekent nog niet dat je in alles aan anderen gelijk moet worden.

Als anderen bijvoorbeeld schelden op buitenlanders,

moet je dat als christen niet ook gaan doen, om je maar aan te passen.

Het is altijd lastig: hoe ver moet je gaan in het aanpassen aan anderen.

Paulus weet dat ook.

Als hij zegt dat hij geworden is als iemand die de wet niet heeft,

dan weet hij dat dat heel gemakkelijk verkeerd opgevat kan worden.

Alsof bij Paulus alle remmen losgaan.

Daarom zegt hij er direct bij dat hij zich onderworpen heeft aan de wet van Christus.

dia 21 – liefde en zelfverloochening

Hoe ver je mag gaan?

Zo ver als past bij de wet van Christus.

Dat is de wet van liefde, van de minste willen zijn.

De wet van jezelf verloochenen en kruisdragen.

Het is de wet dat je niet voor jezelf leeft,

maar voor God en voor je naaste.

Bij die wet is motivatie heel belangrijk.

Paulus werd voor de Joden als een Jood,

om hen voor Christus te winnen.

Ergens anders in de bijbel gaat het over Petrus,

die zich ook helemaal aan de Joden aanpast.

Maar hij doet het niet om hen voor Christus te winnen,

hij doet het omdat hij bang is voor wat de Joden over hem denken.

Dan is het opeens niet volgens de wet van Christus.

dia 22 – opdracht

Je kunt ook de vraag stellen: hoe ver moet je gaan?

Want de wet van Christus laat niet alleen zien wat de grens is,

maar ook hoe ver aanpassen gaat.

Dat jezelf aanpassen ook pijn mag doen.

Je kunt gehecht zijn aan allerlei manieren, ook in de kerk,

maar diezelfde manieren kunnen anderen in de weg staan.

‘Zo doen wij dat nu eenmaal’ is geen argument!

Het gaat niet om je persoonlijke voorkeuren,

het gaat om Christus en om zijn doel met mensen.

Dat kan betekenen dat je iets moet opofferen wat je dierbaar is.

Maar als je van God en mensen houdt, is dat geen straf.

5. Bescheiden resultaat

dia 23 – boodschap niet aanpassen

Aan het begin zei ik dat Jezus kan binnenkomen in elke cultuur,

maar dat hij ook op elke cultuur botst.

Dat is het laatste waar ik het nog over wil hebben.

Paulus laat dat gewoon lekker staan.

Hij suggereert niet dat de boodschap van het kruis maar moet worden aangepast.

Dat is nu eenmaal een boodschap die botst met deze wereld.

Maar dat is nog geen reden om mensen naar de mond te praten.

In het Grieks gebruikt Paulus drie keer hetzelfde woord:

voor iedereen, iets geworden, en iedere situatie.

Je zou verwachten dat de zin dan ook eindigt met

‘om iedereen te redden’.

Maar dat staat er dan weer niet!

‘Om althans enkelen te redden.’

Paulus doet wat in zijn macht is,

maar hij weet dat hij Christus niet aan mensen kan opdringen.

En hij laat zich niet ontmoedigen door dit bescheiden resultaat.

Paulus past zich aan mensen aan,

dat betekent dat hij de boodschap van Jezus begrijpelijk probeert te brengen.

Maar hij gaat de boodschap niet zo veranderen dat mensen het vanzelf accepteren.

Niemand zoekt uit zichzelf Christus.

Als de boodschap van het evangelie duidelijk is, dan wordt het past echt spannend:

wil je deze Jezus of niet?

dia 24 – Jezus botst

Want Jezus botst ook op die Nederlandse manier van gelijkheid.

Jezus is Heer, wil je hem volgen, dan moet je ook voor hem buigen.

Hij is niet iemand om eindeloos mee te onderhandelen,

niet iemand van wie je de mening lekker naast je neer kunt leggen.

Wil je zo'n Jezus?

Je moet daar wel iets van jezelf voor opgeven.

Ik geloof dat dat echt de moeite waard is,

het leven met Jezus is veel beter dan het Nederlandse leven.

En aan wie kun je je beter onderwerpen dan aan Jezus,

die nooit misbruik maakt van zijn macht?

Maar het botst wel!

dia 25 – strijden als een leeuw

Meer nog dan Willem Alexander staat Jezus boven ons.

Voor de koning zingen we:

‘ik zal strijden als een leeuw, tot het jou aan niets ontbreekt.’

Hij voor ons en wij voor hem.

Maar voor Jezus hoeven we niet te strijden, hij doet het voor ons.

Jezus is Heer.

Amen.